

Propolisallergie: een oproep

Als beginnend imker wil ik graag een beroep doen op de lezers van Bijen. Wie heeft er ervaringen met literatuur over propolis-allergie. In alle bronnen die ik raadpleeg, worden uitsluitend de positieve eigenschappen van propolis genoemd, maar er is niets te vinden over de lastige gevolgen van deze contact-allergie. Is er meer over bekend? Waardoor wordt het veroorzaakt? Zijn er, naast het dragen van latex handschoenen, remedies? Tevens is dit een oproep aan degenen die informatie kunnen verstrekken of literatuur kennen over bijenhouden in Spanje/Zuid-Europa.

Danielle Kars, Th. Schwartzestraat 3 b, 1073 JH Amsterdam 020-678642.

306

Varroamijt bestrijden met olie

Een reactie op het artikel van Ko Zoet; 'Van imker tot imker' 'De speurtocht van Robert Noel in Bijen 6(1): 11-12 (1997), over de varroamijtbestrijding met olie. Het is in de rundveehouderij al jaren bekend dat de schurftmijt heel goed met allerlei olieën te bestrijden is. Omdat de olie een filmlaagje over de mijt legt, zal deze sterven. Hoe dat bij de bijen is, is nog niet bekend. Ik ben van mening dat hier een mooie taak is weggelegd voor de Ambrosiushoeve.

L.J. Jochems, Zutphen

Naschrift redactie:

Bestrijding van schurftmijten in de rundveehouderij met behulp van het opbrengen van olie is fundamenteel anders dan zoals beschreven in de hierboven genoemde aflevering van 'Van imker tot imker'. Bij runderen wordt olie namelijk op de huid gesmeerd. De oliën die Robert Noel gebruikt zijn etherische oliën. Dit zijn meestal snelverdampende sterk ruikende oliën. Deze worden in het voer toegediend of verdampen in de bijenkast. Ik ben het volkomen met u eens dat hier een mooie taak voor de Ambrosiushoeve is weggelegd. Martin Schyns

Roverij (1)

Dit even vooraf. Dit is mijn eerste jaar als imker. Mijn aantal gekochte volken van twee naar vier uitgebreid, beginnerscursus volgend, om daar de grondbeginnelen van het imkeren te leren. Na de gebruikelijke beginnersfouten en problemen begon het er dan toch op te lijken dat ik in september mijn eerste eigen honing kon oogsten. Voor mijn vakantie in juli nog een laatste inspectie of er voldoende opslagruimte was, en

toen met een gerust maar enigszins ongeduldig hart op vakantie.

Bij terugkomst half augustus weer controleren. Bij opening van het vierde en beste volk schrok ik mij te pletter. De raten van de honingkamer waren tegen elkaar aan geschoven en mijn vermoeden bleek juist: ze waren vakkundig leeggeroofd. Echter niet door bijen, maar door een 'collega-imker'. Nu zijn we allemaal op zoek naar manieren om zoveel mogelijk honing te verkrijgen, maar dit is naar mijn mening toch niet de juiste manier. Deze 'imker' had nog wel de 'beleefdheid' om de lege raten terug te hangen, maar zoals je je kunt voorstellen ben ik toch wel teleurgesteld. Ik dacht dat er onder imkers een soort broederschap bestond, maar het blijkt toch maar gewoon een stuk van de huidige maatschappij te zijn. In ieder geval bedankt 'imker'.

Janco Bethlehem, Rotterdam

Roverij (2)

Begin augustus van dit jaar hebben wij als VBBN subvereniging Zutphen e.o. onze bijenkasten, met schriftelijke toestemming van Staatsbosbeheer, op de Rietslenk te Nijverdal geplaatst. De enige plaats waar kasten op de Holter- en Nijverdalse bergen geplaatst mogen worden. Tegelijk met de watervoorziening hebben wij op 20 augustus alle kasten gecontroleerd en in orde bevonden, evenals op 27 augustus.

Met de watervoorziening en controle op 3 september constateerden wij dat uit één kast drie ramen waren gestolen. De bijen hadden inmiddels aan de dekplank gebouwd, waaruit bleek dat de diefstal enkele dagen daarvoor had plaatsgevonden. Bij de thuiscontrole op 11 september moest ik tot mijn verdriet, verbazing en ontzetting, er zijn gewoon geen woorden voor, constateren dat uit één andere kast nog eens zes ramen waren gestolen. Dit betekent dat van mijn vijf geplaatste kasten 20% van de honingopbrengst was gestolen.

De diefstal moet volgens mijn berekening op 7/8 en 28/29 september hebben plaatsgevonden.

Wat mij nu nog in het bijzonder interesseert is of meerdere imkers die met hun kasten op de Rietslenk hebben gestaan, ook raampjes met honing zijn kwijtgeraakt. Mocht dit het geval zijn wilt u dit dan melden bij mij: H.G. de Maag, 0575-514409. Misschien dat er maatregelen genomen kunnen worden. Ik heb inmiddels aangifte gedaan bij de politie en bij Staatsbosbeheer, waarmee wij binnenkort nog een gesprek hebben.

H.G. de Maag, Zutphen

Knoflook verdrijft varroamijt?

Vanaf het moment dat ik werd geconfronteerd met de beruchte en om in termen van de bijenhouderij te spreken, verwoestende varroamijt, zette dit een grote domper op mijn jarenlange liefhebberij, het houden van bijen. Dit werd nog meer in de hand gewerkt toen bleek dat een doeltreffende bestrijding hiervan alleen met gebruik van chemische middelen mogelijk bleek. Bovendien heb ik mij hierbij vaker afgevraagd: tot hoelang kunnen we hiermee doorgaan om toch nog conditioneel gezonde bijen over te houden? Het werd voor mij dan ook steeds zoeken naar en uitproberen van natuurlijke middelen, onder andere lavendelbloesem en de darrenraatmethode. Al lezende in Weekblad 'Oogst' in februari van dit jaar, werd mijn aandacht getrokken door een bericht, dat een chrysantenteler uit Hout-Blerick, in het kader van Milieu Project Sierteelt, met succes knoflook toepaste bij de bestrijding van insecten in de kassen, daar de reuk hiervan de insecten afschrok. Meteen kwam toen bij mij de gedachte naar voren: waarom zou dit ook niet kunnen werken bij de bestrijding van de, tot de mijten behorende, varroamijt? Mijn bijen waren tot najaar 1996 behandeld met Apistan, maar ik ben meteen, na kennisname van dit bericht, overgestapt op knoflook. Ik ben hierbij als volgt te werk gegaan: ik heb onder het varroarooster, of bij gebreke daarvan op de dekplank onder het deksel, een plat deksel van een jampotje geplaatst en hierin 4 à 5 schijfjes verse knoflook gelegd en om de 3 weken ververs, waardoor de bijenvolken steeds waren blootgesteld aan een sterke knoflookgeur.

Mijn bevindingen over 1997 tot heden, september:

- Voortdurend het gesloten broed, en vooral het darrenbroed, op de aanwezigheid van mijten gecontroleerd, maar geen enkele mijt waargenomen. Ook, in tegenstelling met voorgaande jaren, geen kruipende darren en/of bijen met kleine vleugeltjes buiten de kast, met uitzondering van een enkel exemplaar na een ingrijpende handeling in de bijenvolken. Mogelijk duidt dit op 'overblijvers', omdat deze niet kunnen vliegen en daardoor een langere levensduur kunnen hebben, en die bij onrust in het volk naar buiten worden gewerkt.

- Gezonde bijen met een ongekende bouwdrift, vandaar momenteel 75% van de ramen in de kasten voorzien van nieuw werk.

- Uitstekende broedontwikkeling, zowel in de voor- en nazwermen als de hoofdvollen. Gewone zwermbehandeling toegepast.

- Een prima honingooft, zowel van de voorjaars-

dracht, als van de heide (waaronder twee platen raathoning) en boekweit. Honing zonder bijmaak. Hoe mijn bijenstand zich over deze periode ontwikkelde kan ik als volgt samenvatten: ik startte dit bijenjaar met één hoofdvolk, daar mijn andere hoofdvolk, ondanks voldoende voer, de afgelopen winter niet had overleefd. Ik heb dit wederom aangevuld met de aanschaf van een 6-raams volk. Na vereniging van voor- en nazwermen, beschik ik thans over vier uitstekende opzetters van elk 20 ramen, volledig bezet met bijen en gemiddeld meer dan 10 ramen gesloten broed!

Het lijkt er dus inderdaad op, dat knoflook de varroamijt verdrijft. Met nader en gefundeerd wetenschappelijk onderzoek zouden deze bevindingen misschien bevestigd kunnen worden.

G.M.H. Lenssen, Horst

307

Anekdote

In september 1996 gaf ik voor alle leerlingen van de Openbare Basisschool in Lutten een bijenlezing. Dat gebeurde in het kader van een project aan die school. Toen ik mijn verhaal over de bijen begon, bleek al gauw dat er die week al heel wat over de bijen was verteld. Zelfs met behulp van boeken en een videoband. Op een gegeven moment had ik de leerlingen het zwermen uit de doeken gedaan en vervolgde toen met de vraag: 'Nu is er een nieuwe koningin geboren in het overgebleven deel van het volk, maar wat moet er nu nog gaan gebeuren?' En ook hieruit bleek de goede voorbereiding, want een leerlinge antwoordde heel netjes: 'De koningin moet nu nog paren'. 'Goed zo!' En ik vervolgde: 'De koningin verlaat met grote snelheid de kast, met de darren achter zich aan en hoog in de lucht vindt de paring plaats'. Dat noemde ik nogal wat omslachtig, paring op de grond zou toch wel iets eenvoudiger zijn geweest. Op mijn vraag waarom het toch hoog in de lucht gebeurde, in de hoop het antwoord te zullen horen dat dan de sterkste darren voor de paring zouden zorgen, antwoordde dezelfde leerlinge: 'Dan kunnen we het niet zien'. (En zo is dat; daar hebben we ook helemaal niets mee te maken).

E. Hutter, Oosterhesselen

EG-steun voor de bijenhouderij

In 'Uit de PC-van de voorzitter' onder het VBBN-verenigingsnieuws, vindt u voorlopige informatie over een beperkte EG-steun aan de bijenhouderij.

De schrijver leest

'Honing met warme thee, doar moe'k de heule dage op lev'n', aldus Erik Hulzebosch (Tweede bij de Elfstedentocht 1997) in een interview in de Leeuwarder Courant van 4 januari 1997.

EEN DIE "VET" VLIET.

Oude imkers

Een gunstig verlopen hartaanval op 24 december 1996 was voor dhr. Renkers aanleiding tot onderstaand, grotendeels gefantaseerd verhaal. Daarom worden veel imkers zo oud!

Het is mij in het verleden opgevallen dat er op imkervergaderingen en bijenmarkten zo veel oude mensen aanwezig waren. Ook bij overlijdensberichten in imkerbladen stonden veelal zeer hoge leeftijden vermeld. Ik dacht dat het kwam, omdat imkers dikwijls in de buitenlucht zijn en naast honing ook snoepten van stuifmeelkorrels, propolis en koniginnengelei. Dit is echter maar ten dele waar, heb ik ontdekt. Hier ben ik achter gekomen, toen ik op 24 december jl. een hartaanval kreeg. Het gebeurde zo snel en de behandeling was zo perfect, dat ik nog niet begrijp, dat ik het er levend heb afgebracht. Om 16.00 uur ging ik met wat pijnklachten naar mijn huisarts en via ziekenhuis 'De Lichtenberg' en het Antoniusziekenhuis lag ik om 21.00 uur gedotterd in Utrecht. Tijdens het dotteren kreeg ik de grootste aanval en de pijn was zo hevig, dat ik dacht: 'Ga ik nu dood? Vooruit dan maar, want deze pijn is ondragelijk.' In mijn onderbewustzijn lag ik in een soort kuip zo groot als een woonkamer met allemaal lichtjes om me heen. Ik werd opgetild,

zodat ik over de rand kon kijken. Ik zag geen tunnel met een licht aan het einde en ook geen bekenden uit het verleden. Dat viel me tegen en net toen ik weer terug wilde dalen, zag ik een grote poort met een man erbij. Natuurlijk herkende ik 'Petrus'.

'Wat kom je doen?' vroeg hij.

'Ik wil naar binnen!' zei ik

'Hoe oud ben je?'

'Drieënzeventig!'

'Dan kan dat!' zei hij, 'Maar wat heb je beneden gedaan?'

'Ik was boekhouder!' zei ik.

Hij fronste zijn wenkbrauwen en zei: 'Daar zijn we niet bepaald om verlegen. Tegenwoordig met de computers gaat alles veel sneller, alhoewel er veel meer grote fouten worden gemaakt, maar die ouderwetse boekhouders vallen over een dubbeltje en dan kun je ook niet opschieten.' De Grote Baas keek Petrus aan en zei: 'Dat zijn toch geen argumenten om iemand buiten de Hemel te houden!' Omdat Petrus zijn gezicht niet wilde verliezen vroeg hij mij: 'Wat heb je nog meer gedaan?' Ik zei, dat ik als hobby van de natuur hield, vooral van de vogelzang in het voorjaar genoten mijn vrienden en ik erg en wij kennen heel veel vogelgeluiden. Petrus dacht even na en zei: 'Goed, daar achter in de Hemel is nog een klein plekje, ongeveer zo groot als Nederland. Daar zijn ondiepe plassen met wilgen en moerasandijvie en er stromen een paar rivieren door met uiterwaarden. Ook zijn er akkers met koolzaad en phacelia. Er zijn een paar bossen met acacia's en hele mooie lindenlanen. Als je korhoenders zoekt zijn er enkele mooie heidevelden. Ga maar eens kijken!' 'Oh, wat fijn!' riep ik dol enthousiast, 'want als hobby ben ik ook nog imker!' Als door minstens vijftig bijen tegelijk in zijn bil gestoken vloog Petrus overeind. 'Imker!' riep hij: 'dan moet je nog minstens twaalf jaar wachten voor je naar binnen mag; imkers onder de 85 laat ik niet binnen, die zijn mij te eigenwijs!' en hij deed de Hemelpoort voor mijn neus dicht. Dat was vast het moment, waarop de cardioloog de prop uit mijn hartkransslagader verwijderde. Om de imkers rond de 85 niet onnodig ongerust te maken, kan ik mededelen dat hierboven ook een 36-urige werkweek geldt en dat Ambrosius vaak dienst doet aan de Hemelpoort.

D.S. Renkers, Amersfoort